

Verslag Debatdag 29 april 2017

Antwerpen-Berchem, Zaal De Nieuwe Vrede, Vredestraat 16-22

Aanwezig: Bernard Bruggeman (LETS Pollekesland), Carine Vanremoortele (LETS Beveren), Dirk Geysen (LETS Begijnendijk-Aarschot), Emmanuel Steyaert (LETS Aalter), Eric Stuckmann (LETS Oostende), Erik Baelus (LETS Pollekesland), Frank Bervoets (LETS Pollekesland), Gwendolyn Kortleven (LETS Limburg), Jos Kemps (LETS Zandland), Kathleen Bevernaege (LETS Ieper), Koen Sips (LETS Mechelen), Kris Dom (LETS Vlaanderen), Lex Gommeris (LETS Leuven), Mia Lenaerts (LETS Leuven), Monique Goedesohne (LETS Ieper), Monique Swinnen (LETS Oostende), Monique Verhaegen (LETS Leuven), Peter Clerckx (LETS Brugge), Peter Dauwe (LETS Aalst-Oudenaarde), Peter Zimmerman (LETS Zandland), Rika Billiau (LETS Oostende), Rit Boogaerts (LETS Zandland), Rita Bemelmans (LETS Limburg), Sabien Meeremans (LETS Oostende), Sabrina Bekaert (LETS Vlaanderen), Simone Van Oord (LETS Antwerpen-Stad), Stan Bollen (LETS Limburg), Véronique Meirschacht (LETS Antwerpen-Binnenstad).

Verontschuldigd: LETS Asse, Bart De Coster (LETS Westhoek), Ingrid Thys (LETS Leie), Jacob De Proft (LETS Begijnendijk-Aarschot), Katelijn Bombeke (LETS Pollekesland), Patrick Joschko (LETS Pollekesland).

SAMENVATTENDE GEDACHTEN

Themagroep 'LETS en deeleconomie':

LETS is ruileconomie op basis van wederkerigheid en gelijkwaardigheid.

Themagroep 'Interne LETS-economie':

De visie om te interletsen kent een zeker draagvlak, technisch zijn er implicaties die verder onderzocht/ uitgewerkt dienen te worden.

Themagroep 'Praktijkuitwisseling – Organisatie LETS-groep in een ruimere regio':

Elke situatie is anders. Goede afspraken maken en transparant communiceren zijn belangrijk. Alsook het werken vanuit de idee van de 'LETS-community', het belang van goede trekkers, en het openstaan om te leren van elkaar.

0. Programma/ verloop van de dag

De deelnemers worden vanaf 9u30 onthaald en welkom geheten, waarna om 10u15 het inhoudelijk startschot wordt gegeven door Sabrina van LETS Vlaanderen. Aan de hand van een PPT-presentatie schetst zij het verloop van de dag en geeft zij wat uitleg rond de praktische zaken.

Om 10u30 begeven de deelnemers zich naar de ruimte waar de eerste themagroep van hun keuze plaatsgrijpt. Er kan immers gekozen worden uit drie themagroepen:

- LETS en deeleconomie;
- Interne LETS-economie;
- Praktijkuitwisseling 'organisatie LETS-groep in een ruimere regio'.

Op basis van de inschrijvingen gaan in de voormiddag de themagroepen 'LETS en deeleconomie' en 'Interne LETS-economie' door. De themagroepen worden inhoudelijk begeleid en gemodereerd. Er is telkens ook een verslaggever. Eric van LETS Oostende heeft zich geëngageerd om foto's te nemen. Bedankt Eric!

Om 13u00 genieten we allemaal van een lekkere maaltijd, een potluck samengesteld uit de meegebrachte gerechten en versnaperingen. Hartelijk dank aan iedereen die zich hiervoor heeft ingezet! Gedurende de middagpauze krijgen de deelnemers de gelegenheid om ideeën te spuien voor de komende LETS-dag, is er een goede-praktijkenhoek, en kan het LETS-charter ondertekend worden door die groepen die dit nog niet hebben gedaan.

Om 14u00 gaat iedereen opnieuw naar de aangeduide ruimte om deel te nemen aan de tweede themagroep naar keuze. Op basis van de inschrijvingen gaan de themagroepen 'Interne LETS-economie' en 'Praktijkuitwisseling – organisatie LETS-groep in een ruimere regio' door. Ook in de namiddag is er telkens inhoudelijke begeleiding, moderatie en verslaggeving voorzien.

De debatdag 2017 wordt om 16u30 afgesloten. Sabrina richt een woord van dank aan alle deelnemers voor hun komst naar Antwerpen-Berchem en de geleverde, vruchtbare bijdrage aan het inhoudelijk debat en er wordt alvast afspraak gemaakt voor de Debatdag van volgend jaar!

1. Verslag themagroep 'LETS en deeleconomie'

Link naar de PPT-presentatie:

<http://www.letsvlaanderen.be/portals/letsvl/Files/Documents/studies%20over%20LETS%20en%20aanverwante%20domeinen/Deeleconomie%20LV%20debatdag%2020170429.pptx>

Inhoudelijk begeleider en moderator: Emmanuel Steyaert (LETS Aalter).

Verslag: Sabrina Bekaert (LETS Vlaanderen).

Voorstellingsronde

Er wordt begonnen met een voorstellingsrondje waarbij de deelnemers zich kort kunnen voorstellen en iets kunnen vertellen over de activiteiten binnen de eigen LETS-groep.

Emmanuel van LETS Aalter: de groep telt een 60-tal leden, er worden klusjes gedaan voor elkaar en groenten uit de tuin verletst.

Rika van LETS Oostende: uitwisselen van goederen, klusjes doen, vegetarische maaltijden bereiden en aan huis brengen, deelname aan forum waarbij bepaalde interesses worden toegelicht, start in 2009, betrokkenheid van VormingPlus.

Rita van LETS Limburg: is geïnteresseerd om in het Maasland een groep op te richten, via lets@home wordt aan mensen thuis uitleg gegeven over LETS.

Monique van LETS Ieper: deze groep is pas opgestart, ook VormingPlus is betrokken, er zijn momenteel een 20-tal leden, klusjes doen, ondersteuning geven bij een feestje, vervoer naar containerpark, er zijn nog een aantal data gepland om verdere infomomenten te organiseren in een sociaal café.

Rit van LETS Zandland: er zijn ongeveer 180 leden, er is veel vraag naar tuinwerk, éénmaal per maand wordt telkens bij iemand anders een LETS-ontbijt georganiseerd, zijn reeds meer dan 15 jaar bezig en aangesloten bij de plaatselijke cultuurraad waarbij speed-datings met plaatselijke culturele verenigingen doorgaan, er worden ook LETS-avonden georganiseerd om gezellig te kletsen en te latsen, ook thema-avonden rond alles wat met 'de keuken' heeft te maken bijvoorbeeld, er bestaat ook 'tuin-lets' in samenwerking met een eethuisje die tuin ter beschikking stelt, soms gaat het om latsen + euro's bijvoorbeeld in het kader van de verbruiksgoederen voor het ontbijt, in het recent verleden hebben zij promotie gevoerd rond de nieuwe naam 'Zandland'.

Lex van LETS Leuven vertelt dat er ongeveer 350 leden zijn, er is een divers aanbod en vraag, zowel diensten als goederen, de goederen beginnen echter de overhand te halen en er wordt gedacht aan een 'goederenwinkeltje', elke maand is er ook een LETS-café.

Monique van LETS Oostende: zij mogen als groep gebruik maken van de dienstencentra van de Stad Oostende, de diensten die gevraagd en aangeboden worden zijn gevarieerd, soms wordt er naast de schelpjes ook gebruik gemaakt van euro's.

Monique van LETS Leuven vertelt over 'LETS Leuven overlegt' dit is een orgaan om over bepaalde onderwerpen te overleggen, 'LETS-dienst' is ook opgestart, dit gaat over een transactie waar de groep voordeel bij heeft, bijvoorbeeld een flyer maken, bijvoorbeeld een huishoudelijk reglement herschrijven, het zijn afgelijnde diensten waarbij mensen zich voor bepaalde tijd engageren en niet voor een gans jaar, er worden soms jammer genoeg ook veel goederen verletst waarbij mensen die veel goederen hebben deze verletten tegen diensten.

Carine van LETS Beveren: er worden per jaar 12 à 13 activiteiten georganiseerd, bijvoorbeeld in september is er een tweedehands modedéfilé, vanuit LETS ontstonden ook zgn. spin-offs: een samen-tuin gestart vanuit LETS, waarbij de grond van een schooltuin wordt gebruikt om groenten te verbouwen, er worden ook handwerkjes gemaakt enz., er worden ook veel goederen verletst, verder worden er ook klusjes gedaan, vervoer naar luchthaven of ziekenhuis, de groep is ook lid van de Gezinsraad die een bepaalde subsidie gaf, maar bedrag zal op korte termijn verminderd worden, de groep startte in 2010, heeft 45 leden waarvan er een 20-tal zeer actief zijn.:

Peter van Aalst-Oudenaarde vertelt dat er veel diversiteit is wat vraag en aanbod betreft, er zijn mensen 'die nu iets nodig hebben' en er zijn mensen 'die al lang op zoek zijn naar iets', anderen willen 'iets leren', zijn op zoek naar informatie rond gezondheid bijvoorbeeld, er worden ook goederen verletst, de vraag stelt zich wat de meerwaarde is van LETS tegenover een Kapaza bijvoorbeeld, daaromtrent afspraken maken, wat is het eigene van LETS.

Wat wordt er bedoeld met deeleconomie?

Vanuit de themagroep wordt het volgende aangegeven:

- Uber en AirBnB bijvoorbeeld komen als 'deeleconomie' in de media. Dit zijn organisaties die gestoeld zijn op winst.
- Bij deeleconomie wordt de winst gedeeld met de deelnemers.
- Er zijn ook systemen voor particulieren met deelauto's.
- Uber en AirBnB zijn platformeconomieën. Zij betalen nu ook belastingen.
- Deeleconomie gaat over delen vanuit overvloed.
- Deeleconomie is ecologisch en sociaal, een verbinding tussen mensen.
- 'Gewone' economie gaat over winstbejag.

Deeleconomie in België – wat is dat?

Vanuit de themagroep wordt het volgende aangegeven:

- De torekes in Gent.
- Cambio autodelen.
- Groepsaankopen voor elektriciteit.

Theorie – Collaborative Economy

'Delen is het nieuwe bezit', 'What's mine, is yours'. Wat mensen hebben delen ze met anderen. Deze vorm van economie wordt mogelijk en groot via het internet.

Er is geen algemeen geldende definitie voor deeleconomie.

Een Nederlandse universiteitsprofessor, Fencken, heeft onderzoek gedaan, heeft gezocht naar een definitie.

Deeleconomie is als mensen elkaar gebruik laten maken van een goed.

Er is een verschil met tweedehandseconomie: hier verkoop je iets, er is eigendomsoverdracht, bij deeleconomie is er geen overdracht.

Er bestaat ook zoiets als 'op afroep-economie': als je iemand een dienst levert, bijvoorbeeld gras afrijden met mijn grasmachine.

'Diensteneconomie' gaat over bedrijven, bijvoorbeeld een leasing-maatschappij.

Waar zitten de LETS-groepen?

Vanuit de themagroep wordt het volgende aangegeven:

- Een LETS-groep is geen bedrijf.
- Het gaat om afroep.
- We doen meer dan deeleconomie.
- Bij ons geldt ook het begrip 'delen'.

Er is dus veel verwarring rond de terminologie.

Vanuit de themagroep wordt een zijspiong gemaakt naar 'belastingen'.

Vanaf 1 maart 2017 worden er in België belastingen geheven op de deeleconomie:

- van particulier naar particulier
- via elektronisch platform (website)
- erkend door de overheid
- belasting 10% (dat is gunstig)
- winst maken tot 5000 euro.

Zijn LETS-transacties belastbaar?

Zolang we van de euro's afblijven, zijn LETS-transacties niet belastbaar.

LETS-bedragen zijn ook minimaal.

Bij LETS is ook de term 'occasioneel' van toepassing: gemiddeld spreken we over 8 transacties per jaar.

In een LETS-groep is er veel engagement. Het begint moeilijk te worden als er euro's komen bij kijken. Euro's kunnen niet, maar soms komt de euro boven, is er een zweem van zwartwerk. In het huishoudelijk reglement opnemen dat dit niet kan.

Waar zijn we het als LETS-groepen over eens?

Wij zijn geen Uber of AirBnB. Dit is deeleconomie als het delen van materiële goederen via een informaticaplatform, waarvoor je euro's krijgt, en je als gebruiker je bezit optimaliseert.

Letsen is altijd ruilen, en soms delen (volgens de definitie van deeleconomie van professor Fencken)

Letsen is geen platform-economie, want we zijn een lokale groep (en geen open platform waar iedereen van gebruik maakt), en je moet ook iets aanbieden.

We onderscheiden ons van de gangbare definitie van deeleconomie als volgt:

- We zijn met een groep
- We kennen elkaar
- We hebben een charter met kernwaarden (o.a. solidariteit)
- LETS is ruileconomie.
 - o Er zit een economisch aspect in, maar er is wel een verschil tussen 'ruilen' en 'geld'. Belangrijk in het ruilen is de wederkerigheid. Dit is niet zo bij de grote platformen van de deeleconomie
 - o Bij LETS gaat het zelfs over ruilen zonder geld. LETS is gebaseerd op tijd. Dus gelijkwaardigheid. Voor iedereen is 1 minuut gelijk aan 60 seconden.

Het is belangrijk goed te weten waar we voor staan, en wat de eigenheid is van LETS.

De vergadering gaat akkoord met volgende definitie van LETS in Vlaanderen, gebaseerd op het Charter:

- Letsen gebeurt altijd binnen **een autonome lokale groep**, open en democratisch. Solidariteit en verantwoordelijkheid dragen op sociaal, ecologisch en economisch gebied, sociale insluiting en vertrouwen zijn daarbij kernwaarden.
- Binnen het LETS-netwerk worden **diensten en goederen uitgewisseld: wederkerigheid** ten opzichte van de groep is daarbij fundamenteel (Een LETS-groep is een gesloten systeem. Omzetting in euro (en daardoor impact van het gewone economische systeem) is niet mogelijk.
- Deze diensten en goederen worden **gewaardeerd met een LETS-eenheid** gebaseerd **op tijd: gelijkwaardigheid** in het ruilen is daarbij fundamenteel (voor iedereen is 1 minuut gelijk aan 60 seconden).

LETS is ontstaan in Canada. 'Onze' situatie is verschillend van de oorspronkelijke situatie.

Het is waardevol om via LETS Vlaanderen ervaringen uit te wisselen tussen de groepen.

Soms worden er te veel eenheden gevraagd voor goederen. Het gaat dan om letsers die 'winst' willen maken via de eenheden. Het economisch principe van de euro komt op dat moment binnen in de groep. Het is dan zaak om mensen te empoweren om zelf een evenwicht hierin te vinden.

LETS is **ruileconomie**. Eenieder dient hierbij 'opgeleid' om zich niet te laten benadelen enerzijds, maar ook om geen winst na te streven anderzijds. Het is zaak om een echte **LETS-cultuur** te ontwikkelen.

2. Verslag themagroep 'Interne LETS-economie'

Algemene bevraging binnen de themagroep

Sommigen ergeren zich aan de diverse systemen van tijdswaardering. Waarom kan de tijdseenheid per LETS-waardering niet in elke LETS-groep gelijk zijn?

Naamgeving eenheid. Tijdseenheid waardering uniform of ieders eigen keuze?

LETS-groepen gaan ook divers om met hun balans van waarderingseenheden. Bij sommige groepen wordt er rigoures over gewaakt dat de balans steeds op nul staat. Andere springen hier veel losser mee om.

Interletsen is niet altijd even makkelijk. Dit komt onder meer door de verschillende softwaresystemen en de manier waarop met interlets wordt om gegaan.

Punten die belangrijk zijn om te bekijken

Verloning van taken nuttig voor heel de groep (kern, groepsactiviteiten LETS Vlaanderen).

Interletsen versus leegloop lokale groepskas.

Een Vlaamse LETS-waarderingseenheid?

Creëren versus vernietigen van LETS-eenheden in de groep: staat de rekening jaarlijks op nul?

Mogelijke stellingen:

- Elke LETS-groep hanteert dezelfde tijdsnorm van waardering.
- Interletsen met een aparte waarderingseenheid in heel Vlaanderen
- De totaalbalans van elke LETS-groep moet steeds op nul staan.

Inhoudelijk begeleider en moderator: Koen Sips (LETS Mechelen). Verslagen: Dirk Geysen (LETS Begijnendijk-Aarschot) (1) en Kris Dom (LETS Vlaanderen) (2).

(1) Het Buzzwoord van de voormiddag sessie groep was waardering!

Consensus over de waarde van LETS-punten in minuten uitdrukken, zal wat opvoeding vragen. Wisselkoers omzetting visualiseren in bijkomende kolom in eLand. Verplaatsingstijd soms een probleem in groepen: goede afspraken maken.

Vergoeding binnen de groep: inbreng vanuit leden of uit de systeemrekening?

- belangrijk is LETS-gulheid, niet per uur rekenen.
- liefst interne regels opstellen voor vergoeding en waardering.

Vergoeding voor activiteiten met LETS Vlaanderen: ? Jaarlijkse begroting langs AV?

Inclusie-armoede-vluchtelingen: langs bestaande organisaties die al beschikken over ondersteuningspersoneel. Te complexe opgave om in een groep enkel met vrijwilligers aan te pakken.

Interletsen: belangrijk zijn het bewaken van de evenwichten tussen groepen.

Verlaten van het huidige economisch denken (nog altijd pro en contra's).

Goede praktijken uitwerken, ecologische meerwaarde, groepen zelf beslissen voor aansluiting interlets.

Moet in heel Vlaanderen kunnen, met uurbasis interlets als eenheid.

Mogelijke scenario's: 1 of 2 kringen: normale interlets mogelijkheid binnen eLand, of een 2e kring daarboven met ook LETS Vlaanderen als groep+ individuen die willen interletsen.

Algemene conclusie: verdere uitwerking i.v.m. verduidelijking rond het boekhoudkundig economisch denken rond interletsen en zijn eventuele invloed op de groepen zelf. Afspraak gemaakt dat RvB de zaak verder gaat uitwerken en voorstellen.

Het volgende verslag (2) is een samenvatting van de discussies in de twee groepen (voormiddag en nieuwe groepsdiscussie namiddag). Het is een poging om een en ander in een werkbaar besluit te gieten. Soms zullen er individuele stellingen en quotes tussendoor aan bod komen. In de eerste themagroep werden de stellingen niet echt als leidraad gebruikt, in de tweede themagroep wel.

De interne LETS-economie.

De verschillende LETS-waarderingseenheden

De LETS-waarderingen van de groepen gaan van 20, 40 en 60 eenheden per uur. Sommigen vinden een gelijkschakeling naar eenzelfde eenheid (bijvoorbeeld 60) wenselijk. Dit zou het rekenen en het interletsen vergemakkelijken. Anderen vinden dit niet. Dikwijls is de eenheid historisch zo gegroeid in de groep. Diversiteit en autonomie staan voor hen voorop. Voor het interletsen maakt een verschillende LETS-eenheid niet uit. Er wordt steeds aangegeven hoe de andere LETS-groep rekent. Alertheid is hier dan wel geboden.

Waarderingsnormen

Wat wel gelijk is bij elke LETS-groep is het volgende: 'een uur is een uur'. De eenheid van één uur blijft gedurende al die jaren dezelfde. Inflatie heeft geen vat op deze manier van waarderen. Moeilijker wordt het wanneer men goederen moet omzetten in tijdwaardering. 'Hoe lang wil je werken voor een ei?' Dat is iets om over na te denken. In heel dit verhaal mag/ kan men niet denken in euro's. In de praktijk van het letsen gebeurt het toch regelmatig dat mensen/ groepen een tegenwaarde in euro bij hun dienst/ goederen plaatsen. Dit gaat in tegen de LETS-waarderingsfilosofie (zie LETS-charter).

De systeemrekening/ secretariaatsrekening

Werking van de systeemrekening

In een LETS-systeem is er sprake van communicerende vaten: de individuele positieve rekeningen zijn even hoog als diegene in het negatieve. Het saldo is met andere woorden steeds nul. Over dit principe zijn er erg verschillende ideeën. Dit verschil komt voort uit de premisse dat LETS (wel, of niet) de normale economische logica en haar wetten volgt.

- Het saldo van de systeemrekening moet steeds nul zijn (LETS Brugge, Peter Clerckx).
- LETS hoeft niet de reguliere economie wetten te volgen. Het maakt niet uit hoe negatief het saldo van de systeemrekening is. Belangrijkste is dat er transacties zijn en de groepswerking draait. (LETS Leuven, LETS Diest Monique Verhaegen).

Deze rekening kan ook gebruikt worden als een rekening van LETS-waarderingseenheden in een LETS-groep voor het algemeen belang (zie verder waarderen kernleden en vrijwilligers). Deze rekening wordt gespijst op verschillende manieren:

- jaarlijkse bijdrage van alle leden. Deze bijdrage varieert per LETS-groep van totaal niets, een half uur tot één uur en half.
- de kernleden/ bestuur beslissen zelf om waarderingseenheden aan de systeemrekening toe te voegen (*het zogenaamde geld bijdrukken*).

Doel van de systeemrekening

Kernleden worden gewaardeerd met een forfaitaire waardering vanuit deze rekening. In de discussie of die waardering gelijk moet zijn aan de geleverde prestaties is er grote eensgezindheid dat dit een forfaitaire waardering dient te zijn en geen afrekening van gepresteerde uren voor de groep. Bovendien is het gevaar dat dergelijk systeem van 'afrekenen' de dynamiek van de groep en de individuele motivatie negatief zou kunnen beïnvloeden. Het is psychologisch goed dat elk lid een bijdrage levert om de groep draaiende te houden en de kern te kunnen waarderen. In LETS Pollekesland is de systeemrekening ruim voldoende om de kern te waarderen. Het overschot vloeit terug naar de plaatselijke kernen.

Deze kunnen hier op hun beurt groepsactiviteiten en de mensen die zich hiervoor inzetten, waarderen.

Interletsen

Huidige stand van zaken

Een eerste vaststelling is dat er geen globaal zicht is op het aandeel van interlets in het totale aantal transacties van alle LETS-groepen. Soms wordt er geïnterletst omdat er een specifiek aanbod is buiten de eigen groep (bijvoorbeeld een B&B, een medewerker van VELT). Er zijn ook verschillende gradaties van interletsen bij de LETS-groepen:

- niet interletsen (bijvoorbeeld LETS Leuven)
- interletsen op vraag (bijvoorbeeld LETS Gent)
- interletsen met naburige LETS-groepen (bijvoorbeeld LETS Antwerpen-Binnenstad met LETS Pollekesland en LETS Antwerpen-Stad)
- interletsen met alle LETS-groepen (bijvoorbeeld LETS Oostende).

Het gevaar van de leegloop van een 'LETS-systeemrekening' ervaart men niet als iets acuut. De reden waarom sommige LETS-groepen niet voor interlets kiezen, is omdat zij groot belang hechten aan het 'lokale' van LETS. Een andere reden om niet te interletsen met een bepaalde LETS-groep is omdat men het niet eens is met de manier waarop die LETS-groep omgaat met hun systeemrekening (nul evenwicht versus onder nul gaan cfr. LETS Pollekesland tegenover LETS Antwerpen-Binnenstad). De individuele keuze van de leden van zo'n groep wordt hierdoor wel beperkt: er zijn leden die willen interletsen maar dit niet kunnen omwille van deze beslissing.

Waarderen inzet LETS-leden voor de Vlaamse LETS-community

Individuele Letsers nemen soms taken op ten behoeve van andere LETS-groepen. Het geven van presentaties, opnemen van de rol van meter/ peter bij nieuwe LETS-groepen, deelnemen aan focusgroepen over bepaald thema (bijvoorbeeld verzekering, intranet, LETS-feest, ...). Deze inzet wordt vandaag sterk gewaardeerd maar niet gewaardeerd met LETS-eenheden. Interletsen zou ook hier een rol kunnen spelen. Om dit makkelijk te maken is het te overwegen om een interlets-kring voor heel Vlaanderen te maken.

Een interlets-kring voor Vlaanderen

Dit is een LETS-ruilkring over het grondgebied van Vlaanderen en beheerd door de Raad van Bestuur van LETS Vlaanderen. De ruileenheid kan verdiend worden door zich in te zetten voor de LETS-community. De verdiende eenheden zijn in elke LETS-groep in Vlaanderen te gebruiken.

- Voordeel

- inzet voor de community kan formeel gewaardeerd worden (cfr. Debatdag 2016).
- individuele leden kunnen interletsen (ondanks de keuze van hun eigen LETS-groep bijvoorbeeld Leuven)
- ontwikkeling van een gemeenschappelijke identiteit
- mogelijkheid om grotere organisaties bij LETS te betrekken
- aansluiten bij route de SEL en andere internationale ruilkringen
- wat bovenlokaal is verdiend, kan je lokaal uitgeven
- ...

- Nadeel

- de lokale dynamiek kan onder druk komen te staan
- werken met twee portemonnees, ruileenheden?
- participatie van de community is moeilijker te organiseren
- ...

Modaliteiten/vragen

- wie beheert de systeemrekening? - (opvolgen van de balansen etc.)

- bepalen van taken die met interlets kunnen gewaardeerd worden.
- nieuwe software heeft de mogelijkheid om dit uit te testen in een eerste fase.

3. Verslag themagroep 'Praktijkuitwisseling – organisatie LETS-groep in een ruimere regio'.

Vorig jaar botste LETS Vlaanderen verschillende keren op het thema nabijheid en afstand binnen een LETS-groep. Hoe kan je het begrip 'Local' in een grotere regio invullen. Zeker in een landelijk gebied bleek dit soms een uitdaging (bijvoorbeeld Stekene, Merchtem).

Sommige LETS-groepen maken de keuze (soms uit noodzaak) om een ruime regio te bedienen. Limburg, Westhoek, regio Aalst-Oudenaarde, Antwerpen provincie met Pollekesland en Zandland.

Moeten kleine kernen onder een grotere vlag werken? Wat zijn mogelijke winsten/valkuilen? In deze themagroep laten we ons inspireren door goed werkende praktijken uit de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen.

Hoe omgaan met geografische spreiding? Lokale kernen: autonomie en verbondenheid. Identiteitsontwikkeling/ naamgeving (bijvoorbeeld Pollekesland en Aalst-Oudenaarde).

Inhoudelijke begeleiders: Peter Dauwe (LETS Aalst-Oudenaarde) en Frank Bervoets (LETS Pollekesland). Moderator en verslag: Sabrina Bekaert (LETS Vlaanderen).

Voorstellingsronde

Er wordt begonnen met een voorstellingsronde waarbij de deelnemers zich kort kunnen voorstellen en aangeven waarom zij voor deze themagroep hebben gekozen.

Kathleen van LETS Ieper: LETS Westhoek beslaat op dit ogenblik de helft van West-Vlaanderen; dat is te groot; om de nadruk te leggen op het lokale is de heersende tendens om te gaan decentraliseren met het ontstaan van LETS Ieper en binnenkort LETS Poperinge tot gevolg.

Rita van LETS Limburg wil graag een groep starten in het Maasland.

Mia van LETS Leuven is geïnteresseerd hoe groepen het regionale/lokale aspect aanpakken.

Simone van LETS Antwerpen-Stad is nieuwsgierig naar de LETS-werking en naar de sociale kant ervan.

Bernard van LETS Pollekesland vertelt over de verschillende identiteiten in deze regio: Klein Brabant – Vaartland – Klein Willebroek; hoe verhoudt 'het lokale' zich tot Pollekesland; het 'groeien' is 'schuiven' vindt hij een interessant thema.

Frank van LETS Pollekesland: van de LETS-beleving een meer lokale beleving maken; er zijn 45 Antwerpse gemeenten; elke lokale afdeling heeft een zonemeter of -peter.

Sabien van LETS Oostende: het Oostendse gebied deint uit: hoe werken naar de toekomst toe?

Gwen van LETS Limburg: vroeger was er LETS Hasselt; maar hoe letsen in heel Limburg mogelijk maken; niet naar eigenlijke opsplitsing gaan; veel kilometers doen? Proberen om de leden te versterken via lets@home: is eigenlijk te vergelijken met een 'tupperware-avond' voor LETS; bij een letser thuis mensen samenbrengen; werken met dekkernen versus een groter geheel is een vraag; willen binnen LETS Limburg blijven; er is een vraag gekomen om een groep op te starten in Lommel, dat is driekwartier rijden vanuit Hasselt; werken met zonemeters en -peters?

Emmanuel van LETS Aalter vraagt zich af wat de toekomstige evoluties zullen zijn; hoe zal LETS in Vlaanderen er binnen 10 jaar uitzien; 1 groep in Vlaanderen met deelwerkingen; of kleine werkingen?

Jos van LETS Zandland: hoe meer leden er zijn, hoe meer je moet organiseren; de evolutie met Mol en Geel was al een tijdje bezig; Zandland groter dan bepaalde gemeenten; in een grotere regio dekt de vlag beter de lading; in de verschillende regio's zijn er 'lets-avonden' bij iemand thuis voor bestaande leden 3 à 4 keer per maand.

Véronique van LETS Antwerpen-Binnenstad vraagt zich af waarom er drie groepen zijn in de provincie Antwerpen; heeft het te maken met het feit dat er in Berchem geld is, en in Antwerpen-Binnenstad niet; het antwoord is dat er wordt gewerkt volgens postcode; iemand die lid wil worden, wordt volgens zijn of haar postcode naar de overeenkomstige groep doorverwezen.

Praktijkuitwisseling LETS Aalst-Oudenaarde

Om de organisatie en werking van een LETS-groep in een ruimere regio in goede banen te leiden, zijn er verschillende mogelijkheden. Op een goede manier op grotere schaal werken is zeker mogelijk. Elke situatie is echter anders.

Zuid-Oost-Vlaanderen (regio Aalst-Oudenaarde) is een lappendeken van kleinere gemeenten. Qua afbakening is er veel 'grensgebied'. De vraag: wat met mensen die zich willen aansluiten bij een grotere groep, maar die niet direct trekker willen zijn, komt regelmatig tot uiting. Is geografische spreiding een probleem, een oplossing, beide?

- Communicatie en transparantie

Als grote(re) groep is een goede communicatie en een flinke dosis transparantie essentieel. In een meer gespreide groep, is er meer vraag en aanbod. Trekkers zijn vaak minder te vinden. Toch kan het niet de bedoeling zijn om overal opnieuw het wiel te moeten uitvinden. Mensen kunnen van elkaar leren, kunnen elkaar stimuleren om naar een 'hoger' niveau te evolueren. In een meer gespreide groep is het wat de activiteiten betreft beter dat die in een beperkte groep doorgaan.

- Groei naar subgroepen

In deze constellatie is het van belang om 'democratische' afspraken te maken: wat wordt waar beslist (subgroep versus grotere groep) en welk soort ondersteuning wordt door de grotere groep geleverd.

In Aalst-Oudenaarde hebben de subgroepen vaste trekkers. Jaarlijks is er een stuurgroep waar zaken kunnen uitgewisseld worden en gemeenschappelijke afspraken gemaakt. De activiteiten worden tamelijk autonoom georganiseerd. Het eLAS-systeem biedt praktische voordelen.

Er zou zeker nog verder kunnen gegaan worden in de samenwerking tussen de subgroepen naar de respectievelijke gemeenten toe bijvoorbeeld waarbij wel op gelet wordt dat LETS een 'lokaal' gegeven blijft.

Wat gebeurt er als een subgroep sterk wordt en zelfstandig wil worden? Dit hoeft geen probleem te zijn. Dit is gebeurd met LETS Dendermonde die oorspronkelijk een subgroep was binnen LETS Aalst-Oudenaarde.

- **Deel van de LETS-community**

Het is niet nodig om rivaliteit te creëren tussen de subgroepen, wij behoren allemaal tot de LETS-gemeenschap. In dit kader rond de tafel zitten, afspraken maken om positieve energie te creëren, om te bepalen waar je als groep actief werft. Het zou bijvoorbeeld al te gek zijn dat er op een ruilmarkt in een bepaalde gemeente twee verschillende standen worden opgezet van twee naburige subgroepen. In vertrouwen kunnen leren van elkaar is belangrijk.

- **Praktische zaken**

In Aalst-Oudenaarde mag iedereen naar de georganiseerde activiteiten komen. De subgroepen hebben wel een eigen mailinglijst. Er wordt nagedacht over wat is er zinvol om gemeenschappelijk te doen en wat niet.

Onder welke naam komt de subgroep naar buiten? De beide namen (subgroep/ grotere groep) kunnen dienen om naar buiten te treden. Hoe omgaan met startende groepen? Sommigen kiezen ervoor om als autonome LETS-groep te functioneren, bijvoorbeeld LETS Ieper ten opzichte van LETS Westhoek. Voor sommige groepen vormt de samenwerking met organisaties, bijvoorbeeld VormingPlus een meerwaarde; andere groepen hebben daar minder positieve ervaringen mee is de opmerking vanuit Antwerpen-Binnenstad. Essentieel is en blijft in alle gevallen de groepsvorming als 'groep'.

Praktijkuitwisseling LETS Pollekesland

LETS Pollekesland is het verhaal van 'de olievlek'. De groep is oorspronkelijk gegroeid vanuit een aantal families en door de jaren heen sloten mensen zich hierbij aan. Op heden is het zo dat er soms maar vijf leden zijn per gemeente wat op zich eigenlijk amper iets voorstelt. Alle leden samen over de gemeenten heen vormen uiteraard een meer substantieel aantal.

- **Organisatie in 'zones'**

Binnen een LETS-groep is het evident dat er mensen zijn die de groep coördineren. Het is hierbij ook van belang dat mensen van elkaar leren. Pollekesland werd opgedeeld in acht zones. Met de ondersteuning van VormingPlus kwam een goede samenwerking tot stand.

In Pollekesland wordt gebruik gemaakt van het ELAS-systeem. Er is ook een mailinglijst met vraag en aanbod. Sinds een jaar bestaat er een nieuwskanaal 'Pollekesland Nieuws'. Iedereen ontvangt dit. Het fungeert ook als doorgeefluik voor wat LETS Vlaanderen bijvoorbeeld te vertellen heeft.

Elke zone heeft een zonepeter of -meter die drie à vier keer per jaar samen komen. De subgroepen hebben geen eigen ELAS-platform. Er worden groepsmails verstuurd, handmatig aangemaakt door de zonepeters/ -meters. Om vraag en aanbod bekend te maken, wordt soms ook Facebook gebruikt. Groepsactiviteiten worden lokaal georganiseerd.

- **Belang van 'trekkers'**

De LETS-kernleden hebben veel te doen. Deze trekkers zijn doorgaans een combinatie van een 'smeulend vuur' en een 'sterke vlam'. Voor de groei van een groep moeten mensen elkaar enthousiasmeren. Vanuit LETS Zandland komt hierbij een aanvulling: bij groei hoort ook

naambekendheid verwerven, promotie voeren. Waakzaamheid is ook geboden bij al te snelle instappers. Infosessies om mensen goed te informeren zijn in dit kader belangrijk.

Hoe groot is een ideale LETS-groep? In veel LETS-groepen zijn er 'leden van het eerste uur'. Vaak is dit een vriendengroep. Nieuwe leden komen dan in een bestaande vriendengroep terecht. Hier dient men als groep attent voor te zijn, zich open op te stellen en nieuwe mensen zich echt welkom en aanvaard laten voelen.

- **Structuur en verantwoordelijkheden**

Het doel is om LETS zo dicht mogelijk bij de mensen te brengen en iedereen in staat te stellen om te letsen. Een belangrijke vraag is: welke verantwoordelijkheden bij de regionale groepen leggen en welke verantwoordelijkheden bij de hoofdgroep? Bijvoorbeeld het maken van nieuwe leden wordt dat regionaal gedaan of centraal? In Pollekesland gebeurt dit regionaal. Een andere vraag kan zijn of de regiomensen al dan niet in de kern zitten. Hierbij is het belangrijk te bepalen welke zaken 'regionaal' zijn en welke zaken 'gemeenschappelijk'. Gemeenschappelijke zaken kunnen dan op de kern-agenda geplaatst worden.
